

Модуль 3 – Завдання: Кейс-стаді для різних профілів студентів

Кейс-стаді 1: Вчитель (досить легко)

Сценарій: Виявлення упередженості в освітньому контенті

Ви — вчитель історії та створюєте план уроку про зміну клімату. Ви знаходите дві онлайн-статті:

1. Одна стверджує, що зміна клімату — це міф, і посилається лише на думки.
2. Інша стверджує, що зміна клімату — це глобальна криза, але використовує емоційну мову та обмежені дані.

Завдання:

1. Застосуйте тест CRAAP до обох статей. Яка з них є більш достовірною? Чому?
2. Використайте латеральне читання, щоб перевірити інші джерела. Чи підтверджуються ці твердження?
3. Проаналізуйте ознаки упередженості: чи використовує стаття фреймування, емоційну мову або вибіркові факти?
4. Якби ви мали представити одну з цих статей своїм учням, яку б ви обрали і чому?

Що вивчають студенти:

Як оцінювати упередженість у навчальних матеріалах і обирати достовірну інформацію для викладання.

Кейс-стаді 2: Студент медсестринства (середня складність)

Розвінчування дезінформації про вакцини проти COVID-19

Сценарій:

Ви — студент медсестринства та працюєте над проектом про вагання щодо вакцинації проти COVID-19. Під час дослідження ви знаходите пости в соціальних мережах і статті з фейковими твердженнями, наприклад:

- «Вакцини від COVID містять мікрочіпи для відстеження людей»
- «Вакцину створили занадто швидко, і вона змінює вашу ДНК»
- «Вакцини викликають безпліддя у жінок»
- «Більше помирають вакциновані, ніж невакциновані»

Попри наукові докази, що спростовують ці твердження, мільйони людей все ще вірять у них, що впливає на темпи вакцинації та продовжує пандемію. Ваша мета — перевірити факти та проаналізувати вплив дезінформації про вакцини.

Завдання:

- 1. Оцінювання дезінформаційного твердження за допомогою тесту CRAAP**
 - Знайдіть статтю або пост з одним із фейкових тверджень
 - Застосуйте тест CRAAP для оцінки достовірності, джерела та мети
 - Визначте упередженість, маніпулятивну мову чи емоційний тиск
- 2. Фактчекінг за допомогою латерального читання**
 - Знайдіть офіційні джерела (ВООЗ, CDC, FDA, Mayo Clinic, наукові журнали)
 - Визначте щонайменше два рецензовані дослідження або фактчекінгові платформи, які спростовують твердження
 - Порівняйте, як різні ЗМІ та експерти висвітлюють безпеку вакцин
- 3. Аналіз поширення дезінформації про вакцини**
 - Як соціальні мережі сприяли поширенню фейків?
 - Як алгоритми створюють «інформаційні бульбашки»?
 - Яку роль відіграли політики або знаменитості у поширенні скепсису?
- 4. Обговорення наслідків дезінформації про вакцини**
 - Як вагання щодо вакцинації вплинуло на громадське здоров'я (наприклад, госпіталізації, нові варіанти)?
 - Як медсестри та медики можуть протидіяти дезінформації?
 - Які ефективні комунікаційні стратегії можна використати для скептично налаштованих осіб?

Що вивчають студенти:

- Як перевіряти дезінформацію про COVID-19 у реальному світі
- Застосування тесту CRAAP і латерального читання для спростування фейкових тверджень у сфері охорони здоров'я
- Розпізнавання технік дезінформації (інформаційні бульбашки, емоційна маніпуляція, політичний вплив)
- Усвідомлення довгострокових наслідків медичної дезінформації

Кейс-стаді 3: Студент кібербезпеки (висока складність)

Сценарій: Розслідування кампанії дезінформації, створеної за допомогою ШІ

В інтернеті поширюється політичне deepfake-відео, де відома публічна особа нібито робить фальшиві заяви. Багато людей вірять, що відео справжнє, однак фахівці з кібербезпеки підозрюють використання ШІ.

Завдання:

1. Використайте інструменти цифрової експертизи для аналізу deepfake-відео (наприклад, Deepware Scanner, InVID, Forensically)
2. Проведіть латеральне читання: чи підтверджують або спростовують це відео надійні ЗМІ?
3. Дослідіть, як deepfake-контент впливає на громадську думку
4. Обговоріть стратегії фактчекінгу для боротьби з дезінформацією, створеною за допомогою ШІ

Що вивчають студенти:

- Практичне виявлення deepfake-відео
- Основи цифрової експертизи
- Аналіз дезінформації, створеної за допомогою штучного інтелекту

Підсумкові вимоги та очікування

- Студенти обирають один кейс відповідно до своєї спеціальності
- Подають звіт на 1–2 сторінки, який включає:
 - Покроковий аналіз (які інструменти, пошукові запити чи методи було використано)
 - Скріншоти або приклади процесу перевірки
 - Підсумок про те, як поширюється дезінформація та як їй можна протистояти